

**Звіт про громадське обговорення
проєкту Порядку утворення та функціонування спеціальних груп
вихованців закладів дошкільної освіти**

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту акта, що виносилися на обговорення:

Проєкт Порядку утворення та функціонування спеціальних груп вихованців закладів дошкільної освіти розроблений відповідно до доручення Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 22.07.2024 № 21725/1/1-24 та з метою підготовки проєктів нормативно-правових актів стосовно дошкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами, необхідних для реалізації Закону України від 6 червня 2024 року № 3788-ІХ «Про дошкільну освіту».

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Матеріали до проєкту акта було розміщено в розділі «Громадське обговорення» офіційного вебсайту Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua) 10 жовтня 2024 року за посиланням: <https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-dlia-hromadskoho-obhovorennia-proiekt-polozhennia-pro-komandu-psykhologo-pedahohichnoho-suprovodu-dytyny-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-i-aka-zdobuvaie-doshkilnu-osvitu>.

Зауваження та пропозиції до проєкту приймалися до 25 жовтня 2024 року на електронну адресу: valentyana.novosad@mon.gov.ua та були розглянуті 07 листопада 2024 року на засіданні робочої групи, утвореної відповідно до наказу МОН від 23.08.2024 № 1196-24.

3. Інформація про осіб, які взяли участь в обговоренні:

У ході обговорення проєкту акта було отримано зауваження та пропозиції від керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів, працівників органів управління у сфері освіти, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, інших громадян.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення проєкту акта

За результатами громадського обговорення проєкту Порядку утворення та функціонування спеціальних груп вихованців закладів дошкільної освіти надійшло 23 пропозиції, які стосувалися уточнення та/або доповнення деяких позицій проєкту акта.

5. Інформація про рішення, ухвалені за результатами обговорення

Результати опрацювання пропозицій та зауважень до проєкту акта відображено в таблиці.

Інформація про осіб/ установ, що брали участь в обговоренні, та пропозиції до проєкту акта	Інформація про врахування пропозицій та зауважень
<p align="center">ДНЗ № 43 dnzuoms43@gmail.com</p> <p>Чи може інклюзивно-ресурсний центр у висновку вказувати 1-й рівень підтримки, якщо порушення незначні (мається на увазі зір дітей в групі компенсуючого типу для дітей з вадами зору). Чи категорично формуємо групи тільки із встановленням 2 рівня підтримки, як мінімум. Індивідуальна програма розвитку складається і для дітей 1-го рівня підтримки, чи починаємо з 2-го? Варто уточнити такі деталі.</p>	<p>Не враховано</p> <p>Пункт 6 розділу II проєкту Порядка визначено, що спеціальні групи створюються залежно від категорії (типу) особливих освітніх потреб (труднощів) та рекомендованого рівня підтримки здобувачів освіти.</p> <p>До спеціальних груп зараховуються діти з рівнем підтримки не нижче другого.</p> <p>Діти з першим рівнем підтримки не потребують спеціально створених умов, не створюється інклюзивна група, ним надається підтримка в освітньому процесі силами та ресурсами закладу освіти.</p>
<p align="center">Завідувач РЦПО Закарпатського ІІПО Воротинцева Олена</p> <p>1. Слово «батьки» доречно замінити на «батьки (законні представники)»</p> <p>2. Розділ III. п10. «Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу у спеціальних групах для дітей з інтелектуальними, соціоадаптаційними, функціональними сенсорними труднощами, що передбачають обмеження слухової, зорової функцій, та потребують четвертого, п'ятого рівнів підтримки, та дітей з функціональними моторними або фізичними труднощами, що потребують третього-п'ятого рівня підтримки, забезпечує асистент вихователя групи з розрахунку 1 ставка на групу, у якому навчаються такі діти.»</p> <p>Даний пункт суперечить чинному наказу МОН України N 1055 від 04.11.2010 «Про затвердження Типових штатних нормативів дошкільних навчальних закладів»</p> <p>3. Розділ III. п.10 ..10. В інклюзивних групах вводиться посада асистента вихователя дошкільного навчального закладу з розрахунку одна штатна одиниця на одну групу.</p> <p>Тобто, посаду асистента вихователя відповідно до наказу можна «відкривати» лише у групі, де організоване інклюзивне навчання.</p> <p>Необхідне унормування даного пункту, щоб не виникало юридичних казусів та розбіжностей у нормативно-правовій базі.</p>	<p>1. Враховано</p> <p>По всьому тексту слово «батьки» замінено на «батьки (законні представники)»</p> <p>2. Не враховано</p> <p>Частиною другою статті 26 нового ЗУ «Про дошкільну освіту» визначено, що тривалість робочого часу педагогічних працівників на тиждень на одну тарифну ставку становить 35 годин – для керівника, вихователя-методиста, соціального педагога, асистента вихователя та 30 годин - для вихователя, практичного психолога та інших педагогічних працівників.</p> <p>Типові штатні нормативи дошкільних навчальних закладів будуть приведені у відповідність до нового ЗУ «Про дошкільну освіту».</p> <p>3. Не враховано</p> <p>Законом України «Про дошкільну освіту» передбачено посаду асистента вихователя, не уточнюючи для якої саме групи.</p>

<p>4.Для покращення якості надання освітніх послуг вихованцям з ООП варто внести такий пункт:</p> <p>«При призначенні на посаду вихователя спеціальної групи вихованців закладів дошкільної освіти перевага надається педагогам, які здобули вищу педагогічну освіту ступеня бакалавра, магістра (спеціаліста) за спеціальністю «Спеціальна освіта» (для осіб, які здобували вищу освіту до набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», за спеціальностями «Дефектологія», «Корекційна освіта» (за нозологіями)).</p>	<p>4. Не враховано Керівник ЗДО відповідає за організацію освітнього процесу та призначає ппацівників.</p>
<p>Олександрівський ІРЦ м. Запоріжжя керівник(директор) Очеретнюк Тетяна Леонідівна, фахівець-консультант вчитель-логопед Арапова Світлана Василівна</p> <p>1. Цей Порядок визначає механізм утворення та умови функціонування спеціальних груп у закладах дошкільної освіти та дошкільних підрозділах <i>і не поширюється на спеціальні садочки та дошкільні підрозділи спеціальних закладів загальної середньої освіти-вилучити.</i></p> <p>Чому не поширюється на спеціальні садочки та дошкільні підрозділи спеціальних закладів загальної середньої освіти? Чим відрізняється надання послуг дитині, яка має функціональні мовленнєві труднощі помірного ступеня прояву (3 рівень підтримки) в спеціальному садочку спеціального садочка та дошкільного підрозділу спеціальних закладів загальної середньої освіти від такої ж дитини, але в спеціальній групі (можливо комбінованого типу) в згідно цього ПОРЯДКУ? В чому різниця?</p> <p>2. Індивідуальна освітня траєкторія дітей (із складними порушеннями розвитку (що передбачають поєднання різних категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів), одна з яких потребує четвертого, п'ятого рівнів підтримки) додати спеціальної групи реалізується шляхом розроблення індивідуальної програми розвитку для кожної дитини-вилучити</p> <p>Освітня програма для дітей з особливими освітніми потребами в обов'язковому порядку повинна містити корекційно-розвитковий складник (не Індивідуальну освітню траєкторію), що враховує специфіку розвитку та потреби дітей, які здобувають освіту у спеціальній групі, та має бути спрямована на досягнення вихованцями результатів навчання і компетентностей, визначених державним стандартом.</p> <p>3. Індивідуальна програма розвитку складається для кожної дитини-вилучити, дітей (із складними порушеннями розвитку (що передбачають поєднання різних категорій (типів) особливих освітніх потреб</p>	<p>1. Не враховано Законом України «Про дошкільну освіту» передбачено розроблення Положення про спеціальний садок, який буде регулювати діяльність спеціальних садочків та дошкільних підрозділів спеціальних закладів загальної середньої освіти.</p> <p>2-3. Не враховано Суперечить частині п'ятій статті 8 Закону України "Про дошкільну освіту", якою передбачено, що діти з особливими освітніми потребами, в тому числі зумовленими фізичними, психічними, інтелектуальними та/або сенсорними порушеннями, розладами поведінки, мають право на здобуття дошкільної освіти відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.</p>

(труднощів), одна з яких потребує четвертого, п'ятого рівнів підтримки) додати на підставі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром, та результатів психолого-педагогічного вивчення дитини командою супроводу не пізніше одного місяця з моменту початку освітнього процесу.

Індивідуальна програма розвитку для дітей (із складними порушеннями розвитку (що передбачають поєднання різних категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів), одна з яких потребує четвертого, п'ятого рівнів підтримки) додати повинна містити: загальні відомості про вихованця; інформацію про особливості розвитку дитини; особливості засвоєння освітньої програми та потреби в адаптації навчальних матеріалів, виборі підходів, методів, прийомів та засобів навчання під час освітнього процесу; перелік психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги), яких потребує вихованець додатково до надання корекційних послуг в спеціальній групі додати.

4. Керівник закладу освіти для кожної дитини-вилучити, дітей (із складними порушеннями розвитку (що передбачають поєднання різних категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів), одна з яких потребує четвертого, п'ятого рівнів підтримки) додати «формує психолого-педагогічний консиліум», команду психолого-педагогічного супроводу (вилучити) та забезпечує її роботу в закладі освіти. До складу психолого-педагогічного консиліума додати команд супроводу вилучити за потреби залучаються фахівці інклюзивно-ресурсних центрів.

Команда супроводу формується для супроводу дітей з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту в умовах інклюзивного навчання в закладах загальної середньої та дошкільної освіти.

Для супроводу дітей в спеціальних групах можуть створюватися Психолого-педагогічні консиліуми

5. Корекційна спрямованість освітнього процесу у спеціальних групах забезпечується педагогічними працівниками (які вводяться до штатного розпису) додати, які здобули вищу педагогічну освіту ступеня бакалавра, магістра (спеціаліста) за спеціальністю «Спеціальна освіта» (для осіб, які здобували вищу освіту до набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», за спеціальностями «Дефектологія», «Корекційна освіта» (за нозологіями)).

4. Не враховано

Команда психолого-педагогічного супроводу діє на постійній основі, забезпечує тривалу та системну підтримку дитини в процесі всього освітнього процесу. Така команда включає фахівців різних напрямків, які безперервно працюють над індивідуальним розвитком дитини, адаптацією до освітнього середовища та задоволенням її потреб. Психолого-педагогічний консиліум збирається за потребою для аналізу складного випадку чи ситуації, складання плану корекційної роботи, вироблення рекомендацій. Він не забезпечує постійного супроводу.

5. Не враховано

На сьогодні відповідно до штатних нормативів при створенні спеціальної групи до штатного розпису вводяться посади вчителя-логопеда та вчителя-дефектолога.

<p>Колектив Коломийського закладу дошкільної освіти (ясла-садка) комбінованого типу №2 «Дударик»</p> <p>Підтримує проєкт Порядку та пропонує</p> <ul style="list-style-type: none"> - зберегти мережу закладів дошкільної освіти, в яких працюють спеціальні групи на державному рівні, їх не так багато; - розроблення методичних порадників для роботи з дітьми з розладами аутичного спектра; - розроблення чітких рекомендацій для скерування дітей у спеціальні та інклюзивні групи; - спрямування дітей молодшого дошкільного віку з ООП у заклади дошкільної освіти, де є спеціальні групи для формування базових навичок самообслуговування, формування соціальних та навчальних навичок з подальшим переведенням в інклюзивні групи; - здійснювати цільову державну субвенцію для придбання засобів корекції, психофізичного розвитку, обладнання ресурсної кімнати. 	<p>1. Не враховано</p> <p>Не є предметом правового регулювання цього Порядку</p>
<p>Наталія Мягких <natabc0707@gmail.com></p> <p>Прошу пояснення щодо такого питання. Згідно з п. 3 розд. III Типових штатів N 1055 для дітей з порушеннями мови вводиться по 1 штатній одиниці вчителя-логопеда на кожну таку групу.</p> <p>Для дітей з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, з розумовою відсталістю, із затримкою психічного розвитку, в яких виявлені мовні порушення, вводиться 1 штатна одиниця вчителя-логопеда на кожні 10 дітей з важкими порушеннями мовлення (ринолалія, заїкуватість, загальне недорозвинення, алалія, афазія, дизартрія) або на кожні 12 дітей з фонетико-фонематичним недорозвиненням, дислалією (п. 4 розд. III Типових штатів N 1055). Я працюю вчителем-логопедом на групі компенсуючого типу для дітей із ЗПР. Діти, що потребують 4-5 рівня підтримки. Якщо за нормативами граничної наповнюваності має бути 6 дітей, то як вирішиться питання щодо введення штатної посади вчителя-логопеда на 10 дітей? З посадою вчителя-дефектолога в Типових штатах таких питань немає - призначається одна посада вчителя - дефектолога на групу. Чи будуть ці два документи якось синхронізовані задля виключення непорозумінь?</p>	<p>1. Не враховано</p> <p>Не є предметом правового регулювання цього Порядку. Типові штатні нормативи дошкільних навчальних закладів будуть приведені у відповідність до нового ЗУ «Про дошкільну освіту» з врахуванням передбачених норм нових НПА</p>
<p>Тетяна Рутковська <dzvinochok23@gmail.com></p> <p>р. III, п. 6: «Керівник закладу освіти для кожної дитини формує команду психолого-педагогічного супроводу».</p> <p>Як на мене, це недоречно. В будь-якій спеціальній групі працює сталий колектив вихователів та спеціалістів. Прописувати їх для кожної дитини – марна трата паперу та часу.</p> <p>р. III, п. 7: «Індивідуальна програма розвитку</p>	<p>1. Не враховано</p> <p>Суперечить частині п'ятій статті 8 Закону України "Про дошкільну освіту", якою передбачено, що діти з особливими освітніми потребами, в тому числі зумовленими фізичними,</p>

<p>складається для кожної дитини»</p> <p>Це знов «паперотворчість». Всі групи працюють за затвердженими Програмами (див. р. III п.3).</p> <p>В арсеналі педагогів індивідуальний та диференційний підходи, які базуються на результатах обстеження. Це все – зайві папери, які відбирають час педагогів. Робота має бути з дітьми і для дітей, а не для документів. Достатньо рекомендацій у висновках ІРЦ, обстеження на початку навчального року та щоденних спостережень. Жоден, навіть, грамотно складений папірець ніколи не був запорукою результативної роботи, він тільки її обтяжував. Необхідно відходити від формалізму. Дитина – це кожен день новий ковток повітря. Дітки з ООП часто емоційно і психологічно нестабільні, а це потребує миттєвої реакції педагога і навіть «перебудови» вчора складених планів. Нічого статична ППР не дає.</p>	<p>психічними, інтелектуальними та/або сенсорними порушеннями, розладами поведінки, мають право на здобуття дошкільної освіти відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.</p>
<p>Пропозиції Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України</p>	
<p>I.3. Основними завданнями спеціальної групи є:</p> <p>1) забезпечення здобуття дітьми дошкільної освіти з метою набуття <i>результатів навчання</i> та компетентностей, визначених державним стандартом дошкільної освіти, з урахуванням їхніх здібностей, нахилів, індивідуальних інтелектуальних, психічних і фізичних потреб та можливостей;</p> <p>Виділене вилучити</p> <p>Не можливо набути результати навчання. Його результатом є набуття компетентностей, визначених стандартом.</p>	<p>Враховано</p> <p>Зазначену норму викладено у наступній редакції: «1) забезпечення здобуття дітьми дошкільної освіти з метою набуття результатів навчання та компетентностей, визначених державним стандартом дошкільної освіти, з урахуванням їхніх здібностей, нахилів, індивідуальних інтелектуальних, психічних і фізичних потреб та можливостей;»</p>
<p>I.3. Спеціальні групи утворюються та комплектуються відповідно до категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів) здобувачів дошкільної освіти, ступенів їх прояву та рівня підтримки дитини.</p> <p>Пропозиція</p> <p>II.3. Спеціальні групи утворюються та комплектуються відповідно до категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів) здобувачів дошкільної освіти. <i>Ступені прояву труднощів та рівні підтримки дитини можуть бути враховані в комплектуванні або організації навчального процесу.</i></p> <p>Таке формулювання дозволить об'єднувати у групу дітей з одним порушенням різного ступеня (наприклад, глухих і зі зниженим слухом), що передбачено текстом документу нижче.</p>	<p>Не враховано</p> <p>Проектом Порядку передбачено можливість комплектувати спеціальні групи для дітей з однією категорією (типом) особливих освітніх потреб (труднощів) та різними ступеня їх прояву та рівнями підтримки дитини.</p>
<p>П. 6. Після 9)</p> <p>У разі недостатньої кількості дітей та за умови забезпечення індивідуального підходу в одну групу зараховуються діти з функціональними моторними або фізичними труднощами та потребують <u>другого-п'ятого</u></p>	<p>Не враховано</p> <p>Зазначений тип групи створюється з метою забезпечення права батьків на вибір типу закладу дошкільної освіти та у разі</p>

рівнів підтримки в закладах освіти.

Пропозиція

У разі недостатньої кількості дітей та за умови забезпечення індивідуального підходу в одну групу зараховуються діти з (нозологія) що потребують третього-п'ятого рівнів підтримки в закладах освіти. Діти з (нозологія), що потребують другого рівня підтримки можуть зараховуватися до інклюзивної групи, але не більше 2-3 таких дітей.

Якщо ми говоримо про освітній заклад, де дітей мають чомусь навчити і скорегувати розвиток, таке трактування не вірне. Бо може набратися така група дітей, наприклад: 1 дитина другого рівня (легкий ступінь порушень, научувана), 3 дитини третього-четвертого ступеня (складні діти, накладаються вторинні дефекти (порушення інтелекту, мовлення..., тобто важконаучувані) і 2 дитини п'ятого рівня (можна сказати про таких, що вони ненаучувані; добре якщо навчаться елементарні побутові дії, а опорніки й цього можуть не навчитися). Всі вони будуть залучені до однієї групи, бо інші групи не набираються. Що з ними робити? Різні програми, різні форми диференціації навчання, різні ППР-ки і т.д. Займатися вихователю з однією дитиною 4 чи 5 рівня прийдеться індивідуально і не менше ніж пів дня, адже йтиметься про розвиток і корекцію всіх сфер (інтелектуальна, мовленнєва, моторна, соціальна адаптація і таке інше), я вже не говорю про набуття ними тих компетенцій, які визначені держстандартом. Групові заняття навряд чи зможуть провести.

При такому варіанті дитина другого рівня через рік матиме третій) Варто прописати, які саме рівні мають бути у такій групі і їх кількість по рівнях. Бо, якщо буде 2-3 дитини другого рівня, то вони можуть іти і в інклюзивну групу. В інклюзивну групу може піти і 1-2 дитини третього рівня. Інші рівні – ні.

Тобто, можна прописати про створення інклюзивної групи, якщо є 2-3 дитини другого чи 1-2 дитини третього рівня і створення спецгрупи, якщо є діти 4-5 рівнів, але не більше 6. Це стосується дітей всіх нозологій.

Бо у іншому випадку це буде соцгрупа денного перебування, де таких дітей просто нагодують, поміють і покладуть спати. Якщо мова про таку групу, то звісно можуть бути різні рівні.

П. 6. 13) із складними порушеннями розвитку (що передбачають поєднання різних категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів), одна з яких потребує четвертого, п'ятого рівнів підтримки) - не більше шести осіб;

пропозиція:

П. 6. 11) із складними порушеннями розвитку (що передбачають поєднання різних категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів), ~~одна з яких~~

недостатньої кількості дітей з ООП одного рівня підтримки та за умови забезпечення індивідуального підходу.

Враховано частково

Зазначену норму викладено у наступній редакції: «13) із складними порушеннями розвитку, що передбачають поєднання різних категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів), одна з яких потребує четвертого, п'ятого

<p>потребує які потребують четвертого-п'ятого рівня підтримки); не більше 6 осіб.</p> <p>Складні порушення розвитку - це вже четвертий-п'ятий рівень, бо накладається вторинний дефект. Не варто виокремлювати такий абзац.</p>	<p>рівнів підтримки, - не більше шести осіб;»</p>
--	---

**В.о. генерального директора
директорату дошкільної
та інклюзивної освіти**

Алевтина ЛОТОЦЬКА